

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.411.002.01.2023

Pan
prof. dr hab. Marcin Moniuszko
Prezes Zarządu
Laboratorium Obrazowania Molekularnego
i Rozwoju Technologii Uniwersytetu
Medycznego w Białymstoku Sp. z o.o.
ul. Żurawia 71A, 15-540 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wystąpienie pokontrolne z 18 sierpnia 2023 r. zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.151.2023
Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z 20 listopada 2023 r.

I/23/001 – Efektywność funkcjonowania Laboratorium Obrazowania Molekularnego i Rozwoju Technologii
Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku Sp. z o.o.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Laboratorium Obrazowania Molekularnego i Rozwoju Technologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku Sp. z o. o., ul. Żurawia 71A, 15-540 Białystok ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. Marcin Moniuszko, Prezes Zarządu LOMiRT od 12 września 2016 r. ² W okresie objętym kontrolą funkcję Prezesa Zarządu od 7 października 2014 r. do 11 września 2016 r. pełnił prof. dr hab. Adam Jacek Krętowski
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działalność spółki celowej 2. Efektywność funkcjonowania spółki celowej
Okres objęty kontrolą	Lata 2015-2022 uwzględnieniem faktów i dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	1. Beata Palinowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/17/2023 r. z 18 stycznia 2023 r. i nr LBI/120/2023 z 30 czerwca 2023 r. 2. Krzysztof Bakunowicz, strażnik inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/19/2023 z 19 stycznia 2023 r. i nr LBI/121/2023 z 30 czerwca 2023 r. (akta kontroli str. 1-6)

¹ Dalej: „LOMiRT” lub „Spółka”.

² Dalej: „Prezes Zarządu”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Spółka w latach 2016–2022 uzyskała dodatni wynik finansowy. Podstawowym zadaniem działalności Spółki w okresie objętym kontrolą było udzielanie świadczeń zdrowotnych polegających na wykonywaniu badań PET/MR⁵ i MR⁶, przy czym badania PET/MR stanowiły zaledwie 3,6% (1.576) wszystkich badań wykonanych w latach 2015–2022. Wysokospecjalistyczny aparat Biograph mMR zakupiony przez Miasto Białystok za 16.536,1 tys. zł z przeznaczeniem do badań PET/MR był wykorzystywany głównie do wykonania 42.134 badań MR, w tym na podstawie kontraktu zawartego z Narodowym Funduszem Zdrowia⁷. W działalności LOMiRT stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- nieopracowaniu biznesplanu, pomimo wydatkowania 66,4 tys. zł brutto z tytułu przygotowania materiałów do tego celu;
- niewskazaniu w regulaminie Spółki cen świadczonych usług medycznych;
- nienależnym wypłaceniu dwóm członkom Zarządu premii o łącznej wysokości 94 tys. zł;
- nieokreśleniu w umowie udostępnienia zawartej z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku⁸ i obowiązującej od 30 marca 2021 r. do 29 marca 2027 r. zakresu czasowego wykorzystania Laboratorium Obrazowania Molekularnego⁹;
- nieprzekazaniu za okres od I kwartału 2016 r. do III kwartału 2021 roku (włącznie) Wojewodzie Podlaskiemu kwartalnych informacji o sytuacji finansowej Spółki oraz struktury jej zobowiązań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Działalność spółki celowej

1.1. Senat UMB uchwałą¹¹ z 29 września 2014 r. wyraził zgodę na utworzenie celowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ze 100% udziałem Uniwersytetu. W oparciu o w/w uchwałę 7 października 2014 r.¹² utworzono spółkę LOMiRT z siedzibą w Białymstoku w całości stanowiącą własność UMB¹³. Celem działalności Spółki było: [1] działalność lecznicza w rozumieniu *ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej*¹⁴ oraz realizacja usług w zakresie ochrony zdrowia; [2] zapewnienie studentom i doktorantom UMB możliwości kształcenia w warunkach klinicznych połączonych z praktycznym leczeniem pacjentów; [3] realizacja zadań badawczych z wykorzystaniem urządzenia PET/MR zlokalizowanego na terenie Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego; [4] komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz zarządzanie prawami własności przemysłowej uczelni w zakresie jej komercjalizacji¹⁵. (akta kontroli str. 7-16)

Jak wynika z informacji uzyskanej na podstawie art. 29 ust. 2 lit f *ustawy o NIK* z Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego¹⁶ oraz z Urzędu Miejskiego w Białymstoku urządzenie diagnostyczne PET/MR składające się z modułu skanera MR oraz modułu skanera PET

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.
⁵ Badanie diagnostyczne podczas którego wykonywane jest badanie rezonansu magnetycznego (MR) oraz pozytonowej tomografii emisyjnej (PET) w wyniku, którego uzyskuje się trójwymiarowy obraz z efektem świecenia zmian chorobowych.
⁶ Rezonans magnetyczny.
⁷ Dalej: „NFZ”.
⁸ Dalej: „UMB”, „Uniwersytet” lub „Uczelnia”. Podmiot posiadający w Spółce 100% udziałów.
⁹ Dalej: „LOM”.
¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.
¹¹ Uchwała nr 78/2014 przyjęta na podstawie art. 13 ust. 3 i art. 86a Psw oraz art. 6 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o *działalności leczniczej* (Dz. U. z 2023 r., poz. 991 ze zm.). Dalej: *ustawa o działalności leczniczej*.
¹² Akt notarialny repetytorium A numer 2044/2014. Spółka zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym 31 października 2014 r. pod nr 0000529548.
¹³ Kapitał zakładowy Spółki wynosił 500 tys. zł pokrytych gotówką. W trakcie działalności Spółki nie podwyższano ustalonego kapitału zakładowego.
¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 991.
¹⁵ Przedmiotem działalności Spółki było 27 kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności, m.in.: badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych, technicznych i biotechnologii (PKD 72.1. i 72.11.); działalność komercyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana (PKD 89.2.); działalność szpitali (PKD 86.10.Z.); praktyka lekarska ogólna (PKD 86.21.Z.) i lekarska specjalistyczna (PKD.86.22.Z.).
¹⁶ Dalej również: „BPN-T”.

w pełni zintegrowanych i umożliwiające przeprowadzenie jednoczesowych badań PET i MR¹⁷ (Biograph mMR) zostało zakupione 19 grudnia 2013 r. przez Miasto Białystok. Prezydent Miasta Białegostoku poinformował: *W wyniku aktywnie realizowanej współpracy Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego ze Środowiskiem naukowym powstało Laboratorium Obrazowania Molekularnego. Potwierdzeniem współpracy są złożone do BPN-T przez uczelnie wyższe listy intencyjne*¹⁸. LOM wykonane zostało w ramach budowy przez Miasto BPN-T i obejmowało zakup, dostawę, instalację wyposażenia oraz adaptację pomieszczenia Laboratorium Obrazowania Medycznego¹⁹. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 20.994,1 tys. zł brutto, w tym zakup, dostawa i instalacja wyposażenia, szkolenia – 18.380 tys. zł, z tego wartość urządzenia Biograph mMR – 16.536,1 tys. zł. Odbiór końcowy nastąpił 5 grudnia 2014 r. Zgodnie z opisem zawartym we wniosku Urzędu Miejskiego w Białymstoku do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z 15 czerwca 2012 r. o zawarcie aneksu nr 3 do umowy o dofinansowanie projektu dotyczącego budowy BPN-T, w ramach LOM zaplanowano realizację *prac badawczo-rozwojowych w zakresie obrazowania medycznego na bazie obrazów medycznych uzyskiwanych skanerem PET/MR*.

Po przeprowadzeniu przez BPN-T dwóch konkursów na wynajem pomieszczeń LOM²⁰, w których ceny ofertowe były niższe od ceny wywoławczej określonej w ogłoszeniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (złożono po jednej ofercie), udzielono zamówienia LOMiRT w trybie „z wolnej ręki”. Czynsz za wynajem powierzchni łącznie z opłatą eksploatacyjną w latach 2015–2022 wynosił od 39,5 zł za m² do 43,31 zł za m².

Z informacji uzyskanej z BPN-T przychody z tytułu wynajmu pomieszczeń LOM²¹ wynosiły w latach 2015–2022 ogółem 3.089,9 tys. zł, tj. kolejno 217,6 tys. zł, 329,8 tys. zł, 335,6 tys. zł, 365,6 tys. zł, 375,7 tys. zł, 389,6 tys. zł, 447,6 tys. zł i 628,4 tys. zł. (akta kontroli str. 721-724)

Spółka LOMiRT zgodnie z regulaminami organizacyjnymi²² działała jako podmiot leczniczy²³ pod nazwą NZOZ Bio-skaner PET-MR (do 14 marca 2022 r.) i NZOZ Bioskaner (od 15 marca 2022 r.). Do zadań podmiotu leczniczego należało: [1] realizowanie świadczeń w zakresie Pracowni Obrazowania Pozytronowej Tomografii Emisyjnej i Rezonansu Magnetycznego (PET/MR), [2] realizowanie świadczeń w zakresie Pracowni Rezonansu Magnetycznego oraz [3] realizowanie świadczeń w ramach prowadzonych Poradni (od 15 marca 2022 r.). W skład podmiotu leczniczego wchodziła Pracownia Obrazowania Pozytronowej Tomografii Emisyjnej i Rezonansu Magnetycznego oraz Pracownia Rezonansu Magnetycznego, a od 15 marca 2022 r. również Poradnia Medycyny Nuklearnej i Poradnia Onkologiczna.

(akta kontroli str. 19-26, 491-496)

Zgodnie z cennikiem usług medycznych wprowadzonym regulaminem organizacyjnym podmiotu leczniczego z 1 kwietnia 2015 r. ceny za badanie MR wynosiły od 0,5 tys. zł do 1,2 tys. zł, a za badanie PET/MR - 6,5 tys. zł. Regulamin organizacyjny podmiotu leczniczego, obowiązujący od 15 marca 2022 r. nie zawierał cen badań, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w pkt. 2 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Ceny badań były zamieszczone na stronie internetowej pracowni Bioskaner i wynosiły od 3,2 tys. zł do 12 tys. zł za badanie PET/MR, od 0,3 tys. zł do 1,1 tys. zł za badanie PET/CT²⁴ oraz od 0,5 tys. zł do 1,5 tys. zł badanie MR.

(akta kontroli str. 17-26, 264-265)

Analiza stawek dotyczących realizacji 12 umów w sprawie wykonania badań MR, PET/MR i PET/CT w ramach prowadzonych przez Uczelnię projektów badawczych, zawartych pomiędzy Spółką i UMB wykazała, że ceny badań wynosiły:

¹⁷ Akwizycje następują w tym samym czasie bez zmiany ułożenia pacjenta na palecie łóżka, obsługiwane jedną, wspólną konsolą akwizycyjną.

¹⁸ Z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Uniwersytetu w Białymstoku i Politechniki Białostockiej.

¹⁹ Późniejsza nazwa: „Laboratorium Obrazowania Molekularnego”.

²⁰ BPN-T.2501.III.12.2014 i BPN-T.2501.III.14.2014.

²¹ Łącznie podano wszystkie uzyskane w tych latach przychody, w tym.in. z tytułu czynszu i opłaty eksploatacyjnej.

²² W okresie objętym kontrolą obowiązywały regulaminy organizacyjne z 1 kwietnia 2015 r. i z 15 marca 2022 r.

²³ Wpisany w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonym przez Wojewodę Podlaskiego pod nr 000000174995.

²⁴ Pozytonowa tomografia emisyjna z tomografią komputerową.

- MR od 0,6 tys. zł (rezonans magnetyczny mózgu) do 1,7 tys. zł (za badanie jamy brzusznej);
- PET/MR od 1,9 tys. zł (badanie całego ciała, radioznacznik był dostarczony przez UMB) do 6,5 tys. zł (badanie całego ciała, radioznacznik był wliczony w cenę);
- badanie składające się z badań PET/MR i PET/CT – 13,8 tys. zł (radioznacznik był dostarczony przez UMB). (akta kontroli str. 17-18)

1.2. W latach 2014-2022 zarząd Spółki stanowili:

- Prezes Zarządu – prof. dr hab. Adam Jacek Krętowski od 7 października 2014 r. do 11 września 2016 r.²⁵, a po tym terminie dr hab. Marcin Moniuszko²⁶;
- członkowie zarządu – dr hab. n. med. Jan Kochanowicz²⁷ i mgr Konrad Raczkowski²⁸ (od 7 października 2014 r.).

Pierwszy skład zarządu Spółki określono w akcie założycielskim notarialnym z 7 października 2014 r. Natomiast zmiany kadrowe dokonane przez Zgromadzenie Wspólników w latach 2014–2022 dotyczyły wyłącznie stanowiska Prezesa Zarządu i wynikały ze złożonej 7 września 2016 r. rezygnacji ze stanowiska Prezesa Zarządu przez prof. dr hab. Adama Jacka Krętowskiego²⁹. W Spółce nie określono wymagań, jakie musi spełniać kandydat na członka organu zarządzającego o których mowa w art. 22 ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym³⁰. Z udzielonych wyjaśnień przez Rektora Uniwersytetu wynika, że *UMB jako jedyny wspólnik Spółki LOMiRT UMB, w której wyłącznie Właściciel uprawniony jest do powołania zarządu, (brak rady nadzorczej), nie był zobligowany do podejmowania uchwały w tym zakresie, a jedynie do podjęcia działania w tym kierunku. Wymagane jest, aby członkowie zarządu spełniali warunki ustawowe i nie podlegali wykluczeniu na zasadach określonych w art. 22 ustawy [o zasadach zarządzania mieniem państwowym – dop. NIK]. Z przedstawionych w toku kontroli informacji wynika, że Zgromadzenie Wspólników nie podjęło działań w celu ustalenia ww. wymogów. Jednocześnie wynika z nich, że wszystkie osoby zasiadające w zarządzie Spółki w latach 2014–2023 posiadały odpowiednie kwalifikacje i kompetencje³¹.* (akta kontroli str. 7-16, 27-41)

Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników LOMiRT przyjęło 1 czerwca 2017 r. uchwałę³² w sprawie kształtowania się wynagrodzeń członków zarządu, w której określono, że:

- z członkiem zarządu zawierana jest umowa o pracę lub umowa o świadczenie usług zarządzania na czas pełnienia funkcji, z obowiązkiem świadczenia osobistego;
- wynagrodzenie całkowite zarządu spółki składa się z części stałej stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe oraz części zmiennej stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki;
- część zmienna wynagrodzenia członka zarządu uzależniona jest od realizacji celów zarządczych i nie może przekraczać 40% wynagrodzenia członka Zarządu w poprzednim roku obrotowym;
- cele zarządcze mogą stanowić w szczególności osiągnięcie albo zmianę wielkości produkcji albo sprzedaży, wartość przychodów, w szczególności ze sprzedaży, z działalności operacyjnej, z pozostałej działalności operacyjnej lub finansowej, zmniejszenie strat, obniżenie kosztów zarządu lub kosztów prowadzonej działalności.

²⁵ Rektor UMB w latach 2016–2020 i 2020–2024.

²⁶ Prorektor ds. nauki UMB.

²⁷ Kierownik Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Bioskaner” i kierownik kliniki neurologii w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku.

²⁸ Kanclerz w UMB.

²⁹ Uchwałą nr 2 z 12 września 2016 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki powołało dr hab. Marcina Moniuszko na funkcję Prezesa Zarządu.

³⁰ Dz. U. z 2023 r., poz. 973. Dalej: *ustawa o zasadach zarządzania*.

³¹ [1] Pan Adam J. Krętowski – zatrudniony na Uczelni od 1991 roku, pełniący funkcje kierownicze w latach 2008–2016 (Prorektor ds. Nauki w UMB); [2] Pan Marcin Moniuszko – zatrudniony na Uczelni od 2004 roku, pełniący funkcje kierownicze od 2012 roku do chwili obecnej (kierownik Zakładu Medycyny Regeneracyjnej i Immunoregulacji); [3] Pan Jan Kochanowicz – zatrudniony na Uczelni od 1995 roku, pełniący funkcje kierownicze w latach 2010-2017 (kierownik Zakładu Neurologii Inwazyjnej); [4] Pan Konrad Raczkowski – zatrudniony na Uczelni od 2009 roku, pełniący funkcje kierownicze od 2009 roku do chwili obecnej (Kanclerz UMB).

³² Nr 4/2017.

Uchwała nie uszczegóławiała celów zarządczych, nie zawierała ich wag oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich realizacji i rozliczania. Nie przyjęto również odrębnej uchwały w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą z członkami Zarządu LOMiRT nie zawierano umów o pracę lub umów o świadczenie usług zarządzania na czas pełnienia funkcji oraz nie określono kwotowo i nie wypłacano części stałej wynagrodzenia. W 2020 i w 2022 roku dwóm członkom Zarządu wypłacono natomiast premie w łącznej wysokości 94 tys. zł, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w pkt. 3 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 27-41, 266-282)

Od 1 lutego 2019 r. w Spółce zatrudniono koordynatora działań operacyjnych Spółki³³, a od 30 kwietnia 2019 r.³⁴ jego stanowisko zmieniono na Dyrektora Zarządzającego LOMiRT. Przedmiotem umowy był realizacja następujących czynności: [1] pełnienie funkcji Koordynatora działań operacyjnych Spółki, zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy; [2] zarządzanie marketingiem i promocją, którego celem jest pozyskanie klientów badań PET, zgodnie z zakresem zadań wskazanym w załączniku nr 2 do umowy; [3] wstępna analiza zasadności komercjalizacji wyników prac badawczych realizowanych na UMB oraz roli Spółki w tym procesie. Od 1 lutego 2019 r. do 22 czerwca 2023 r. wstępna analiza zasadności komercjalizacji wyników prac badawczych realizowanych na Uniwersytecie oraz roli Spółki w tym procesie nie została przeprowadzona. Prezes Zarządu wyjaśnił, że *Zgodnie z zakresem zadań Dyrektora Zarządzającego ma on obowiązek przeprowadzenia wstępnych analiz zasadności komercjalizacji wyników prac badawczych, o ile z takim wnioskiem zwróci się Zarząd Spółki. Na ten moment w UMB, ani w Spółce nie wygenerowano nowych technologii, które mogłyby zostać poddane procesom komercjalizacji i nie było w związku z tym konieczności przeprowadzania takich analiz. Jeżeli takie wyniki zostaną Spółce przekazane lub wytworzone przez Spółkę zostanie przygotowana odpowiednia analiza przez Dyrektora.*

(akta kontroli str. 251-260)

Natomiast kontrola prowadzona na Uniwersytecie wykazała, iż w latach 2015–2022 realizowano, co najmniej 20 projektów badawczych z wykorzystaniem urządzenia Biograph mMR polegających na wykonywaniu badań PET/MR i MR, a całkowity przychód Spółki z tego tytułu wyniósł 6.706,9 tys. zł.

Zgodnie z umową świadczenia usług:

- od 1 lutego 2019 r. do 1 stycznia 2022 r. wynagrodzenie Dyrektora Zarządzającego składało się z części stałej z tytułu wykonywania czynności administracyjnych oraz części zmiennej, której wysokość zależała od liczby zrealizowanych badań PET/MR dla pacjentów pozyskanych w wyniku działań Dyrektora (prowizja wynosiła od 12,5% do 17,5% w zależności od liczby pozyskanych badań);
- od 2 stycznia 2022 r.³⁵ – przysługiwało dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości 1% zysku netto wypracowanego przez LOMiRT. (akta kontroli str. 251-260)

W latach 2015–2022 w Spółce pracę świadczyły od 10 do 67 osób, w tym 13 osób było również zatrudnionych w UMB i wykonywało zadania w projektach realizowanych przez Uniwersytet w których wykonawcą badań PET/MR, MR i PET/CT była Spółka³⁶.

(akta kontroli str. 266-278)

1.3. Spółka, w okresie objętym kontrolą nie dysponowała biznesplanem określającym strategię zmierzającą do transferu technologii. Prezes Zarządu wyjaśnił, że „(...) głównym celem powołania LOMiRT było utworzenie podmiotu leczniczego o statusie przedsiębiorcy, aby mógł spełnić kryteria podmiotowe warunków udziału w konkursie ogłoszonym przez BPN-T i złożyć ofertę na wynajem LOM wyposażonego w hybrydowy skaner PET-MRI Siemens Biograph mMR oraz pracownię izotopową klasy II w BPN-T.”

(akta kontroli str. 90-100, 673-720)

³³ Umowa świadczenia usług z 1 lutego 2019 r.

³⁴ Aneks nr 1 z 30 kwietnia 2019 r. do umowy świadczenia usług.

³⁵ Aneks nr 2 z 2 stycznia 2022 r. do umowy świadczenia usług.

³⁶ Badania PET/CT wykonywał podwykonawca, którym była Spółka Cyklosfera. W 2022 roku LOMiRT zostało współudziałowcem Cyklosfery.

LOMiRT zlecił 13 lipca 2018 r. podmiotowi zewnętrznemu, na podstawie umowy świadczenia usług doradztwa strategicznego i operacyjnego realizację:

- usługi doradczej polegającej na koordynacji prac analitycznych i koncepcyjnych oraz wsparciu merytorycznym przy opracowaniu biznesplanu Spółki w horyzoncie czasowym do 2021 roku w postaci pisemnego opracowania;
- usługi bieżącego wsparcia koordynacji działań operacyjnych Spółki w okresie trwania umowy, obejmującą w szczególności: poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania działań Spółki, w tym ze środków unijnych oraz w ramach umów z klientami indywidualnymi i instytucjonalnymi, koordynację operacyjną działań związanych z realizacją procedur medycznych i projektów naukowo-badawczych prowadzonych przez LOMiRT, rekomendowanie działań niezbędnych do podjęcia optymalizacji efektów współpracy z klientami oraz prowadzenia dokumentacji wewnętrznej.

Podmiot przedłożył wymagane materiały oraz miesięczne sprawozdania z realizacji umowy, przy czym biznesplan przez Spółkę nie został opracowany, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w pkt. 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 247-250)

Utworzenie LOMiRT poprzedzono analizami potwierdzającymi zasadność jej powołania zawartymi w dwóch dokumentach tj. *Studium wykonalności przedsięwzięcia polegającego na utworzeniu Laboratorium Obrazowania Medycznego na terenie Parku Naukowo-Technologicznego w Białymstoku*³⁷ oraz *Koncepcja projektu: Laboratorium Obrazowania medycznego w Białostockim Parku Naukowo Technologicznym*³⁸. Z analizy Studium wynika, że realizację przedsięwzięcia zaplanowano w następujących etapach:

- 1) I etap trwający do sześciu miesięcy – uruchomienie LOM; powołanie podmiotu w formie spółki kapitałowej oraz prowadzenie niekomercyjnej działalności badawczej związanej z eksploatacją skanera PET/MR.
- 2) II etap trwający od jednego do dwóch lat – prowadzenie działalności komercyjnej (diagnostyka pacjentów) oraz podjęcie współpracy z zewnętrznymi podmiotami prywatnymi, w tym prowadzenie prywatnych badań diagnostycznych oraz zleconych i zakontraktowanych przez NFZ; poszerzenie działalności w kolejnych latach o kraje Europy Północno-Wschodniej (Litwę, Łotwę i Białoruś); pozyskiwanie funduszy europejskich; rozpoczęcie ponoszenia kosztów zakupu radioznaczników. Zrealizowana liczba badań PET/MR miała wynosić 2.200, a przychód 10.237,5 tys. zł.³⁹;
- 3) III etap – osiągnięcie pełnej synergii nie później niż w trzecim roku od momentu rozpoczęcia działania; zrealizowana liczba badań PET/MR miała wynosić 7.500, a przychód 39.355 tys. zł⁴⁰. (akta kontroli str. 150-180)

Faktyczna liczba badań PET/MR zrealizowanych w latach 2015–2022 przez LOMiRT wyniosła łącznie 1.576. Tym samym nie wykonano liczby badań zakładanych w Studium. Natomiast liczba badań MR wykonanych na urządzeniu PET/MR wyniosła 42.134, w tym 34.451 na podstawie umowy z NFZ. Oznacza to, że zaledwie 3,6% badań wykonywanych za pomocą wysokospecjalistycznego urządzenia diagnostycznego Biograph mMR, zakupionego przez Miasto Białystok za kwotę 16.536,1 tys. zł stanowiły badania PET/MR, a 96,4% badania MR, w tym realizowane na podstawie umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych podpisanej z NFZ. (akta kontroli str. 498)

Od 2022 roku Spółka wykonywała też badania MR w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym⁴¹ w Białymstoku na aparacie do rezonansu magnetycznego zakupionym przez LOMiRT w 2022 roku. Zrealizowano 2.087 badań na rzecz USK, a przychody z tego tytułu wyniosły 1.142,7 tys. zł. Całkowity koszt dostosowania i wyposażenia udostępnionych pomieszczeń wynoszący

³⁷ Autorzy: Tomasz Cichocki; Wojciech Pander; Anna Puchała i Justyna Supińska (Warszawa-Białystok 2013). Dalej: „Studium”.

³⁸ Autorzy: prof. dr hab. med. Adam Krętowski i prof. dr hab. med. Janusz Myśliwiec.

³⁹ W pierwszym roku funkcjonowania Spółki: 700 badań PET/MR (przychód: 3.150,0 tys. zł) oraz w drugim: 1.500 badań PET/MR (przychód: 7.087,5 tys. zł).

⁴⁰ W trzecim roku funkcjonowania Spółki: 2.000 badań PET/MR (przychód: 9.920,0 tys. zł), w czwartym roku: 2.500 badań PET/MR (przychód: 13.025,0 tys. zł) i w piątym roku: 3.000 badań PET/MR (przychód: 16.410,0 tys. zł).

⁴¹ Dalej: „USK”.

5.144,2 tys. zł poniosła Spółka, w tym koszty w wysokości 4.378 tys. zł za zakup rezonansu magnetycznego oraz 695,5 tys. zł z tytułu dostosowania pomieszczeń.

(akta kontroli str. 385-395, 498-501)

1.4. Zgodnie z aktem założycielskim celem Spółki było: [1] prowadzenie działalności leczniczej oraz realizacja usług w zakresie ochrony zdrowia; [2] zapewnienie studentom i doktorantom UMB możliwości kształcenia w warunkach klinicznych połączonych z praktycznym leczeniem pacjentów; [3] realizacji zadań badawczych z wykorzystaniem urządzenia PET/MR zlokalizowanego na terenie BPN-T; [4] komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych, zarządzania prawami własności przemysłowej UMB w zakresie jej komercjalizacji.

LOMiRT w latach 2015–2022 realizował trzy pierwsze cele w szczególności poprzez: wykonywanie komercyjnych badań PET/MR i MR oraz badań MR w ramach umowy z NFZ (od 1 grudnia 2017 r.); realizację praktyk studenckich dla studentów kierunku Elektrokardiologia, Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu (w zakresie rezonansu magnetycznego), realizację zadań badawczych z wykorzystaniem urządzenia PET/MR w ramach projektów prowadzonych przez UMB. Nie realizowano celu polegającego na komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz nie zarządzano prawami własności przemysłowej Uniwersytetu (poza podjęciem współpracy z TROPHOGEN Polska Sp. z o. o.). Powodem tego był brak odpowiednich innowacji na Uczelni w kontrolowanym okresie, które można byłoby wdrożyć na rynku.

(akta kontroli str. 7-16, 109-140)

Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników przyjęło uchwałę⁴² zgodnie z którą jego zgody wymagało w szczególności: [1] rozporządzanie składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴³; [2] nabycie składników aktywów trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości o wartości przekraczającej 100.000 tys. zł lub 5% sumy aktywów trwałych w rozumieniu ww. ustawy; [3] objęcie albo nabycie akcji innej spółki o wartości przekraczającej 100.000 tys. zł lub 10% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości.

Zgromadzenie Wspólników każdorazowo wyrażało wymaganą zgodę w zakresie czynności dokonywanych przez Zarząd, m.in. na: [1] zawarcie przez Spółkę porozumienia o współpracy z SYNEKTIK S.A., [2] poręczenie przez Spółkę do kwoty 2.377,3 tys. zł pożyczki udzielonej przez mLeasing na rzecz LOM SCAN.

Zgromadzenie Wspólników nie podjęło działań mających na celu określenia, w drodze uchwały walnego zgromadzenia lub w statucie tej spółki, zasad zbywania składników aktywów trwałych.

(akta kontroli str. 27-41)

1.5. Spółka podjęła współpracę z TROPHOGEN Polska Sp. z o. o.⁴⁴, utworzoną 15 lipca 2019 r.⁴⁵, której celem była komercjalizacja wyników prac rozwojowych i testów klinicznych lekarstwa pod nazwą handlową Trophogen. Cele spółki nie zostały zrealizowane, a 18 lipca 2022 r. spółkę rozwiązano⁴⁶, co opisano również w pkt 1.7. *Wystąpienia pokontrolnego*.

(akta kontroli str. 103-105, 109-140)

Odnosząc się do barier prawno-organizacyjnych negatywnie wpływających na efektywność funkcjonowania Spółki, Prezes Zarządu wyjaśnił, że *Oprócz typowych barier dla wszystkich przedsiębiorstw, jak niestabilność prawa należy wymienić przede wszystkim kwestię braku refundacji badań PET/MR przez NFZ, pomimo faktu, iż mówimy o wysoce innowacyjnej i niezwykle przydatnej dla pacjentów diagnostyce, której skuteczność oparta jest na Evidence Based Medicine, potwierdzona w licznych publikacjach naukowych, które wskazują na przewagę PET/MR nad innymi badaniami diagnostycznymi, w tym nad badaniami PET/CT.*

⁴² Nr 5/2017 z 1 czerwca 2017 r. w sprawie określenia zadań Zarządu na podstawie art. 17 ust. 1-4 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem w zakresie wykonywania praw z akcji w spółce, na które potrzebna jest zgoda Walnego Zgromadzenia Wspólników. Dalej: „uchwała określająca zadania Zarządu na które potrzebna jest zgoda ZW”.

⁴³ Dz. U. z 2023 r. poz. 295, ze zm.

⁴⁴ KRS: 0000801730.

⁴⁵ Kapitał spółki wynosił 5.000 zł i dzielił się na 100 równych i niepodzielnych udziałów o wartości 50 zł każdy. LOMiRT posiadał 24 udziały o łącznej wartości 1,2 tys. zł. Pozostałe udziały posiadało dwóch wspólników po 38 udziałów o łącznej wartości 1,9 tys. zł każdy z nich.

⁴⁶ Uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Trophogen Polska Sp. z o.o.

Starania o wpisanie badania PET/MR do koszyka świadczeń refundowanych przez NFZ podejmowało i podejmuje Polskie Towarzystwo Medycyny Nuklearnej, którego członkami są pracownicy UMB i LOMiRT. Niestety do tej pory wysiłki te nie przyniosły oczekiwanego efektu. W związku z tym nadal możemy wykonywać badania PET/MR wyłącznie w ramach projektów naukowych lub na zasadach odpłatności pobieranej od pacjentów. Uczelnia i Spółka dokładają wszelkich starań, aby dostarczać kolejnych stworzonych na polskim gruncie dowodów naukowych wskazujących na większą przydatność PET/MR w porównaniu z innymi badaniami, co powinno przyczynić się do szybszego ujęcia tej metody w koszyku świadczeń refundowanych przez publicznego płatnika. /.../ Kolejną barierą jest brak wysoko wykwalifikowanych kadr medycznych, z którymi boryka się cała Polska, w szczególności w tak specjalistycznym obszarze jak medycyna nuklearna. Przygotowanie samodzielnego lekarza specjalisty wymaga, oprócz ukończenia studiów odbycie stażu specjalizacyjnego, czyli okres ten to co najmniej 10 lat. W efekcie, niedobór lekarzy utrudnia prowadzenie działalności badawczej i naukowej.

(akta kontroli str. 120-125, 673-720)

1.6. W okresie objętym kontrolą LOMiRT zawarł dwie umowy partnerstwa i współpracy z BPN-T w zakresie najmu lokali kompleksu LOM, tj. 29 stycznia 2015 r. i 27 listopada 2019 r. Zgodnie z ww. umowami LOMiRT zobowiązany był do: [1] prowadzenia działalności leczniczej i laboratoryjnej, prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych oraz prowadzenia usług badawczych przez cały okres trwania umowy; [2] zawarcia na podstawie art. 89 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej umowy z UMB w zakresie udostępnienia pomieszczeń LOM; [3] współpracy obejmującej m.in. aktywne uczestnictwo i udział Spółki w programach opracowanych przez Uniwersytet, udostępnianie uzgodnionych z Uniwersytetem wyników badań, prowadzenie staży dydaktycznych i naukowych, prowadzenie i udział w działalności dydaktycznej i udział w przygotowaniu kadry naukowej Uczelni do uzyskania stopnia naukowego.

W umowie z 29 stycznia 2015 r. BPN-T zobowiązał się do zapewnienia LOMiRT dostępu do zasobów informatycznych, w tym powierzchni dyskowych oraz możliwość archiwizacji i dostępu do danych, a także instalację dostarczonego przez LOMiRT oprogramowania RIS/PACS.

Rektor wyjaśnił: Zgodnie z preambułą w porozumieniu z 10 listopada 2017 r. zostało ono zawarte w związku z łączącą strony umową udostępnienia zawartą 25 lutego 2015 r. /.../ Na mocy tego porozumienia UMB udostępnił Spółce RIS/PACS na potrzeby realizacji zadań badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

(akta kontroli str. 383-369, 375, 673-720)

LOMiRT zawarł z Uniwersytetem m.in.:

- 1) Dwie umowy udostępnienia pomieszczeń LOM wraz z kompletnym wyposażeniem oraz pełną infrastrukturą medyczną i techniczną niezbędną do prowadzenia kształcenia w zawodach medycznych a także do realizacji zadań badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Zgodnie z umowami:
 - za korzystanie z LOM Uniwersytet zobowiązany był do ponoszenia opłaty (2 tys. zł w pierwszej umowie oraz 3 tys. zł w drugiej umowie), która wyczerpywała wszelkie roszczenia LOMiRT wobec UMB;
 - do wykonywania zadań określonych umowami Uniwersytet zatrudniał nauczycieli akademickich, którzy uczestniczyli w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez LOMiRT na podstawie odrębnych umów;
 - uzgodniono, że UMB prowadzić będzie w udostępnionych pomieszczeniach zajęcia dydaktyczne wynikające z planu studiów poszczególnych kierunków;
 - pierwsza umowa określała zakres czasowy wykorzystania LOM do celów Uniwersytetu, a druga nie regulowała tej kwestii, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w pkt. 4 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 370-384)
- 2) Pięć umów obejmujących organizację studenckich praktyk zawodowych.
- 3) Umowę udostępnienia Spółce pomieszczeń w USK na potrzeby prowadzenia zajęć dydaktycznych i realizacji zadań badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia z wykorzystaniem instalacji nowoczesnego rezonansu

magnetycznego. Spółka zobowiązana była do udostępnienia Uniwersytetowi jednostki organizacyjnej prowadzącej działalność leczniczą w lokalizacji znajdującej się w USK na potrzeby kształcenia przed i podyplomowego w zawodach medycznych oraz realizacji zadań badawczych w wymiarze nie mniejszym niż 48 godzin miesięcznie.

(akta kontroli str. 385-401)

Wśród pracowników zatrudnionych w LOMiRT, 13 (w tym Prezes Zarządu i członek zarządu) było również pracownikami Uczelni i realizowało osiem projektów w zakresie badań PET/MR; PET/CT i MR⁴⁷, których wykonawcą była Spółka. I tak:

- sześciu pracowników było zatrudnionych w jednostce organizacyjnej UMwB, tj. Samodzielnej Pracowni Laboratorium Obrazowania Molekularnego utworzonej w ramach projektu dofinansowanego z Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego⁴⁸;
- po jednym pracowniku zatrudnionym w Centrum Badań Klinicznych UMwB⁴⁹; Zakładzie Medycyny Regeneracyjnej i Immunoregulacji UMB⁵⁰ i Zakładzie Neurologii Inwazyjnej⁵¹;
- po dwóch pracownikach zatrudnionych w Zakładzie Medycyny Nuklearnej UMB i Zakładzie Radiologii UMB;
- w ramach udziału w projektach dziewięciu pracowników nie otrzymywało z tego tytułu wynagrodzenia, natomiast w przypadku czterech⁵² Uniwersytet wypłacił kwotę 257,3 tys. zł⁵³.
- otrzymali oni z tytułu zatrudnienia w LOMiRT, w okresie realizacji projektów, wynagrodzenie w łącznej kwocie 1.124,6 tys. zł, przy czym w ramach realizacji umów zawartych z UMB⁵⁴ wypłacono wynagrodzenie w wysokości 21,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 266-278, 497, 553-598)

Spółka 13 grudnia 2017 r. zawarła umowę z Podlaskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ⁵⁵ w zakresie udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ambulatoryjna opieka zdrowotna (ambulatoryjne świadczenia diagnostyczne kosztochłonne) w zakresie wykonywania badań rezonansu magnetycznego wykonywanych na urządzeniu Biograph mMR; umowa obowiązywała od 1 grudnia 2017 r. i była w kolejnych okresach aneksowana.

(akta kontroli str. 402-465)

1.7. Spółka w latach 2015–2022 nie była członkiem Porozumienia Spółek Celowych⁵⁶. Prezes Zarządu wyjaśnił, że *w praktyce LOMiRT UMB Sp. z o.o. co do zasady, nie odpowiada za transfer technologii UMB, a działalność ta jest realizowana przez BTT [Biurowo Transferu Technologii – dop. NIK]. Spółka została powołana przede wszystkim do obsługi laboratoriów w BPN-T i prowadzenia działalności leczniczej w zakresie realizacji wysoce innowacyjnej diagnostyki obrazowej, w tym obszarze medycyny nuklearnej /.../. Ponadto, z uwagi na specyfikację działalności naukowej w dziedzinie nauk medycznych, do komercjalizacji wyników badań w zakresie medycyny dochodzi relatywnie rzadko. Struktura Porozumienia*

⁴⁷ W 18 przypadkach, jako wykonawca, w dwóch przypadkach, jako kierownik projektu; po jednym przypadku, jako współbadacz i koordynator zadania (wystąpiły przypadki, że jeden pracownik uczestniczył w więcej niż jednym projekcie). Pracownia wchodziła w skład Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku angielskim i była zlokalizowana przy ul. Żurawiej 71A, 15-540 Białystok.

⁴⁸ Z tego: jeden pracownik w analizowanym okresie wyłącznie był zatrudniony w Samodzielnej Pracowni Laboratorium Obrazowania Molekularnego, a w przypadku pozostałych pięciu wykazano również zatrudnienie w: Zakładzie Radiologii lub Zakładzie Medycyny Nuklearnej.

⁴⁹ Pracownik zatrudniony również w analizowanym okresie w Klinice Endokrynologii Diabetologii i Chorób Wewnętrznych.

⁵⁰ Pracownik zatrudniony również w analizowanym okresie w Klinice Alergologii.

⁵¹ Pracownik zatrudniony również w analizowanym okresie w Klinice Neurologii.

⁵² Realizujących zadania w ramach projektów: [1] „Stworzenie referencyjnego modelu Diagnostyki Personalizowanej Guzów Nowotworowych w oparciu o analizę heterogeniczności guza z wykorzystaniem biomarkerów genomowych, transkryptomu i metabolomu oraz badań obrazowych PET/MRI jako narzędzie do wdrażania i monitorowania terapii zindywidualizowanej”, akronim: MOBIT; [2] „Wieloośrodkowa ocena przydatności klinicznej innowacyjnego badania PET/MR z wykorzystaniem radioznacznika 68Ga-PSMA-11”; [3] „Poszukiwania nowych biomarkerów chorób cywilizacyjnych przy użyciu technik wielkoskalowych i nowatorskich metod obrazowania medycznego”.

⁵³ Kwota obejmuje wynagrodzenie brutto pracownika wraz z narzutem pracodawcy.

⁵⁴ Umów zlecenie, o pracę oraz w zakresie świadczenia usług medycznych.

⁵⁵ Dalej: „POW NFZ”.

⁵⁶ Utworzone 8 stycznia 2014 r. przez 34 uczelniane spółki celowe, powołane dla komercjalizacji wyników badań naukowych prowadzonych w uczelniach i instytutach badawczych - w celu przygotowania schematów funkcjonowania spółek celowych (dobre praktyki), określenia ich statusu i relacji z kluczowymi podmiotami związanymi z komercjalizacją wyników. Do Porozumienia może przystąpić, każda spółka celowa oraz uczelnia wyższa lub instytut badawczy planujące powołanie spółki celowej. Przyjęcie nowego członka Porozumienia następuje na wniosek zainteresowanego i wymaga uchwały Rady.

Spółek Celowych to potwierdza. Na ponad 30 podmiotów, tylko 2 spółki wchodzące w skład Porozumienia należą do uczelni medycznych. Dlatego też LOMiRT UMB nie widział zasadności, przede wszystkim korzyści uczestnictwa w Porozumieniu Spółek Celowych. Jeśli w przyszłości takie korzyści zostaną zidentyfikowane, to Spółka rozważy udział w tej inicjatywie. Jednocześnie należy wskazać, iż współpraca w ramach Porozumienia Spółek Celowych jest dobrowolna, a zatem nie jest to obowiązek wynikający z ustawy. /.../.

(akta kontroli str. 315-325, 673-720)

LOMiRT w badanym okresie, było zaangażowane kapitałowo w działalność dwóch spółek, tj.:

1) LOM SCAN Sp. z o.o.⁵⁷ – spółka powstała w wyniku porozumienia zawartego 17 sierpnia 2022 r. pomiędzy LOMiRT a SYNEKTIK S.A. obejmującego prowadzenie działalności z wykorzystaniem istniejącej Spółki pod firmą Cyklosfera Sp. z o.o., która od 2019 roku wykonywała badania PET/CT w pracowni w Białymstoku. I tak:

- Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników wyraziło zgodę⁵⁸ na poręczenie przez Spółkę do kwoty 2.377,3 tys. zł pożyczki udzielonej na rzecz LOM SCAN na leasing aparatu PET/CT przez Cyklosfera Sp. z o. o., a Zarząd na udzielenie pożyczki w wysokości 200 tys. zł⁵⁹;
- władze sprawował jednoosobowy Zarząd powołany na 5-letnią kadencję w skład którego wchodził Dyrektor Zarządzający LOMiRT pełniący funkcję Prezesa Zarządu oraz czteroosobowa Rada Nadzorcza, w tym dwóch członków zarządu LOMiRT;
- LOMiRT zawarł 2 listopada 2022 r. umowę o świadczenie usług medycznych w zakresie badań PET/CT z LOM SCAN w zakresie wykonania usług medycznych przez LOMiRT obejmujących m.in. udostępnienie pracowni przygotowania radiofarmaceutyku, przyjęcie, rozdozowanie i przygotowanie do podania radiofarmaceutyku, rejestrację pacjentów i opiekę oraz nadzór nad pacjentami przed i w trakcie badań PET/CT;
- w dniu nabycia Cyklosfera Sp. z o. o. nie posiadała umowy z NFZ w zakresie udzielania świadczeń medycznych; za 2021 rok uzyskała stratę bilansową netto w wysokości 591.954,27 zł⁶⁰;
- kapitał zakładowy LOM SCAN wynosił na 1 lipca 2022 r. 32,5 tys. zł⁶¹; LOMiRT miała udziały o łącznej wartości 17,5 tys. zł (53,8 %)⁶², nabyte po cenie nominalnej, bez przeprowadzenia ich wyceny.

Prezes Zarządu wyjaśnił: *Przed zakupem udziałów w Cyklosfera Sp. z o. o. przeprowadzono analizę prawną i ekonomiczną celowości inwestycji. W tym celu zaangażowano zewnętrzną Kancelarię Radców Prawnych. Analiza finansowa przeprowadzona została we własnym zakresie przez Dyrektora Zarządzającego i Zarząd Spółki. Udziały w Spółce zakupiono po wartości nominalnej, a więc znacznie poniżej wartości księgowej. Proces rozłożony na kroki został tak zabezpieczony, aby finalne nabycie udziałów i zapłata głównej kwoty miała miejsce po zaistnieniu szeregu zdarzeń, w tym konwersji pożyczek oraz pozytywnej opinii w zakresie inwestycji w ramach systemu IOWISZ⁶³. Zgodnie z przeprowadzoną symulacją możliwej rentowności Spółki, która została uzgodniona z partnerem prywatnym i stanowi załącznik do Porozumienia z dnia 17 sierpnia 2022 r. pomiędzy LOMiRT UMB a Synektik S.A., LOM Scan Sp. z o. o. powinna generować w perspektywie kilku lat 1 mln zysku rocznie. W związku z tym, poniesione nakłady były niewspółmierne do możliwych do uzyskania efektów. Należy podkreślić, że LOMiRT nabył udziały w podmiocie, który posiadał:*

- *Przygotowane laboratoria na terenie BPN-T, w sąsiedztwie pomieszczeń LOMiRT do realizacji badań PET/CT, same nakłady na dostosowanie tych laboratoriów, m.in. wykonywanie osłon na ścianach to koszt ok. 1 mln zł.*

⁵⁷ KRS: 0000481802. Dalej: „LOM SCAN”.

⁵⁸ Uchwała z 12 grudnia 2022 r.

⁵⁹ Uchwała Zarządu nr 1/10/2022 LOMiRT UMB Sp. z o. o. z 3 października 2022 r.

⁶⁰ Sprawozdanie Zarządu z działalności spółki w 2021 r. sporządzone 23 maja 2022 r.

⁶¹ Tj. 1.300 udziałów po 50 zł każdy.

⁶² Tj. 650 udziałów po 50 zł każdy.

⁶³ Instrument Oceny Wniosków Inwestycyjnych w Sektorze Zdrowia.

- Aparat PET/CT, który co prawda był już mocno wyeksploatowany i zakładano w planie inwestycyjnym jego wymianę, ale pozwalał na prowadzenie działalności medycznej.
- Zezwolenia na prowadzenie działalności PAA⁶⁴ oraz SANEPID.

W efekcie Spółka, której udziały nabył LOMiRT była gotowa do ubiegania się o kontrakt na realizację badań PET/CTw ramach umowy z NFZ. Bez nabycia udziałów w Cyklosfera Sp. z o.o. niemożliwym było rozszerzenie działalności LOMiRT o ten obszar. Jedynie porozumienie z dotychczasowym właścicielem Cyklosfera Sp. z o. o. pozwalało na przystąpienie do konkursu. Pozyskanie kontraktu pozwala na generowanie przez LOMiRT SCAN Sp. z o. o. zysków, które wielokrotnie przewyższają nakłady jakie zostały poniesione przez LOMiRT. Nawet w przypadku niepowodzenia planów rozwojowych, w tym niepozyskania wspomnianego kontraktu LOMiRT mógł wykorzystać tę infrastrukturę w dalszym rozwoju swojej działalności np. poprzez instalację w przygotowanych laboratoriach aparatu MR lub CT. Są to pomieszczenia kompletnie przygotowane do prowadzenia działalności diagnostycznej, w tym z wykorzystaniem promieniowania. Nie mniej istotną kwestią jest fakt, iż w interesie LOMiRT było i jest, aby w sąsiadujących do pomieszczeń najmowanych przez Spółkę była prowadzona działalność jaką obecnie wykonuje LOMiRT SCAN. Jest również w interesie samej Uczelni, która dzięki temu uzyskuje dostęp do kolejnego aparatu, w tym możliwości wykonywania badań porównawczych PET/CT vs PET/MR. W efekcie współdziałania obu podmiotów, LOMiRT może obniżyć koszty własnej działalności oraz generować dodatkowe zyski. Korzyści Spółki to:

- 1) Niższe koszty utrzymania laboratorium do przygotowania radiofarmaceutyków oraz pomieszczeń rejestracje (...)
 - 2) Niższe koszty transportu radioznaczników, dokładnie redukcja tych kosztów o połowę (...)
 - 3) Uzyskanie dodatkowych przychodów jakie wynikają z efektu synergii dwóch pracowni – PET/MR i PET/CT. (akta kontroli str. 141-228, 673-720)
- 2) TROPHOGEN Polska Sp. z o. o.⁶⁵ – utworzonej 15 lipca 2019 r.⁶⁶, której celem była komercjalizacja wyników prac rozwojowych i testów klinicznych lektarstwa pod nazwą handlową Trophogen. Cel ten nie został zrealizowany, a 18 lipca 2022 r. spółkę rozwiązano⁶⁷. Zarząd składał się z dwóch członków, w tym Dyrektor Zarządzający LOMiRT. Prezes Zarządu wyjaśnił, że Współpraca z zagranicznymi naukowcami ostatecznie nie doszła do skutku, ale była to próba wykorzystania LOMiRT w procesie komercjalizacji wyników badań. (akta kontroli str. 109-205, 217-228, 673-720)

1.8. W latach 2014–2022 Spółka LOMiRT była kontrolowana trzykrotnie⁶⁸ przez Państwową Agencję Atomistyki w zakresie zgodności prowadzonej działalności z przepisami prawa oraz wydanym zezwoleniem⁶⁹, siedmiokrotnie przez właściwe organy inspekcji sanitarnej pod względem narażenia na promieniowanie jonizujące oraz przez Wojewodę Podlaskiego w zakresie zgodności wykonywanej działalności z przepisami określającymi warunki wykonywania działalności leczniczej⁷⁰. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w działalności Spółki.

Spółka LOMiRT od chwili powstania nie była kontrolowana przez UMwB na podstawie art. 212 § 1 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁷¹.

W okresie od I kwartału 2016 r. do III kwartału 2021 roku (włącznie) Spółka nie przekazywała za pomocą Systemu Statystyki w Ochronie Zdrowia: kwartalnych informacji o sytuacji finansowej podmiotu leczniczego (typ: MZ-BFA) oraz struktury zobowiązań w poszczególnych

⁶⁴ Państwowa Agencja Atomistyki.

⁶⁵ KRS: 0000801730.

⁶⁶ Kapitał spółki wynosił 5.000 zł i dzielił się na 100 równych i niepodzielnych udziałów o wartości 50 zł każdy. LOMiRT posiadał 24 udziały o łącznej wartości 1,2 tys. zł. Pozostałe udziały posiadało dwóch wspólników po 38 udziałów o łącznej wartości 1,9 tys. zł każdy z nich.

⁶⁷ Uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Trophogen Polska Sp. z o.o.

⁶⁸ W dniach 23 lipca 2015 r., 28 czerwca 2019 r. i 13 lipca 2021 r.

⁶⁹ Spółka posiadała wydane przez Państwową Agencję Atomistyki zezwolenia nr D-19336 z 19 marca 2015 r. oraz D-22486 z 20 sierpnia 2021 r.

⁷⁰ Art. 111 ust. 1 i 2 ustawy o działalności leczniczej.

⁷¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 ze zm.

podmiotach leczniczych, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Jednocześnie od IV kwartału 2021 roku, realizowano nałożony obowiązek sprawozdawczy w zakresie danych dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej LOMiRT, przedkładając stosowne sprawozdania Wojewodzie Podlaskiemu do weryfikacji i akceptacji.

(akta kontroli str. 106-107)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka do 27 czerwca 2023 r. nie opracowała biznesplanu pomimo wydatkowania 66,4 tys. zł brutto z tytułu umowy świadczenia usług doradztwa strategicznego i operacyjnego zawartej z podmiotem zewnętrznym oraz otrzymania materiałów wymaganych umową, co było działaniem nierzetelnym. Ww. umowa, zawarta 12 lipca 2018 r. przez LOMiRT reprezentowany przez członka Zarządu, obejmowała m.in. na realizację „usług doradczych polegających na koordynacji prac analitycznych i koncepcyjnych oraz wsparciu merytorycznym przy opracowaniu biznesplanu Spółki w horyzoncie czasowym do 2021 roku w postaci pisemnego opracowania”. Tym samym wydatkowanie środków okazało się działaniem niecelowym i niegospodarnym.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że /.../ powyższy zapis /.../ należy zrozumieć jako dostarczenie materiałów, rekomendacji, opracowań które na potrzeby rozliczenia umowy miały mieć formę pisemną. Intencją władz Spółki było zaangażowanie profesjonalnego podmiotu, który oceniłby potencjał rozwojowy LOMiRT i wskazałby ewentualne kierunki rozwoju w modelu określanym potocznie jako biznes plan. Opracowania te stanowiły wsparcie w ustaleniu potencjalnych kierunków rozwoju Spółki, a dodatkowo w przypadku konieczności pozyskiwania zewnętrznego finansowania miały służyć do zebrania materiałów na potrzeby instytucji finansującej zgodnie z jej wytycznymi w zakresie opracowania biznesplanu. Władze Spółki odstąpiły od pomysłu pozyskania zewnętrznego finansowania, a co za tym idzie, od sporządzenia biznes planu rozumianego jako formalny dokument ze spisanyimi celami, miernikami i zadaniami do wykonania.

(akta kontroli str. 247-250, 673-720)

NIK nie kwestionuje sposobu wykonania umowy przez podmiot zewnętrzny w wyżej wymienionym zakresie. Wskazuje natomiast, że wydatkowanie środków finansowych na opracowanie niewykorzystanych następnie materiałów było działaniem nierzetelnym.

2. Regulamin organizacyjny LOMiRT, wbrew wymogom określonym w art. 23 ust. 1 w zw. z art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy o działalności leczniczej, nie zawierał cen świadczonych usług medycznych, w tym systemu rabatowania. Zgodnie z przywołanymi przepisami regulamin organizacyjny ustalony przez kierownika określa sprawy dotyczące sposobu i warunków udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmiot wykonujący działalność leczniczą, nieuregulowane w ustawie lub statucie. W regulaminie organizacyjnym podmiotu wykonującego działalność leczniczą określa się w szczególności wysokość opłat za świadczenia zdrowotne, które mogą być, zgodnie z przepisami ustawy lub przepisami odrębnymi, udzielane za częściową albo całkowitą odpłatnością.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Cenniki badań komercyjnych PET/MR i MR ustalone są na podstawie ceny oferty rynkowej konkurencji oraz kosztów wykonywania poszczególnych badań. W przypadku badań PET/MR głównym punktem odniesienia był cennik Centrum Onkologii w Bydgoszczy, czyli placówki która posiada drugi tego typu aparat w Polsce oraz koszt radiofarmaceutyków. W przypadku badań rezonansu magnetycznego punktem odniesienia jest wycena świadczeń przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Cenniki przygotowane są przez Dyrektora Zarządzającego i po uzgodnieniu z Zarządem wchodzi w życie.

(akta kontroli str. 491-496, 673-720)

NIK zwraca uwagę, że osobą uprawnioną do ustalania cen usług medycznych był kierownik podmiotu leczniczego⁷², Spółka nie dysponowała dokumentem potwierdzającym uzgadnianie cenników przez Dyrektora Zarządzającego z członkami zarządu. Ustalenie cen świadczonych usług, w tym systemu rabatowania było istotne w szczególności dla

⁷² Był nim członek Zarządu.

pacjentów wykonujących badania komercyjne, podczas ustalania cen ofertowych składanych w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych oraz miało wpływ na wysokość wynagrodzenia wypłacanego Dyrektorowi Zarządzającemu. Ustalenie cen usług medycznych przez osobę kierownika podmiotu leczniczego wyeliminowałoby możliwość dowolnego kształtowania ich poziomu (w tym przyznawanych rabatów).

3. W latach 2015–2023 (do 31 lipca) członkowie Zarządu Spółki nie posiadali zawartych umów o pracę (ani umów cywilnoprawnych) ze Spółką w związku z czym wykonywali swoje obowiązki bez stałej części wynagrodzenia. Jednocześnie w kontrolowanym okresie dwóm członkom zarządu wypłacono premie o łącznej kwocie brutto 94 tys. zł, w tym w 2020 roku – 50 tys. zł i w 2022 roku – 44 tys. zł. Zgodnie z zapisami § 3 ust. 1 uchwały nr 4/2017 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 1 czerwca 2017 r. w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu część zmienna wynagrodzenia członków zarządu (w tym premie) nie może przekraczać 40% części stałej ich wynagrodzenia z roku poprzedniego⁷³. W analizowanym przypadku członkom Zarządu nie przysługiwało żadne wynagrodzenie stałe w związku z czym kwotę 94 tys. zł, jako wynagrodzenie zmienne wypłacono nienależnie. Ponadto uchwała nr 4/2017 zawierała tylko ogólnie określone cele zarządcze, ale nie określała ich wag, ani kryteriów i sposobu rozliczania tych celów, co powinno być przedmiotem tej uchwały w świetle art. 4 ust. 8 i 9 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

Prezes wyjaśnił, że *Wypłaty środków /.../ w postaci nagród członkom zarządu Spółki nastąpiły przy odpowiednim zastosowaniu nr 4/2017 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 1 czerwca 2017 r. Zarząd występując z wnioskiem o przyznanie poszczególnych nagród, a właściciel spółki podejmując decyzję o przyznaniu nagrody uwzględnił, iż ziściły się również przesłanki z ust. 3 § 3 w/w uchwały: zatwierdzone zostało sprawozdanie zarządu spółki oraz sprawozdanie finansowe za ubiegły rok, członkowie Zarządu uzyskali absolutoria. Podjęcie decyzji o przyznaniu jednorazowej nagrody rocznej było tym bardziej uzasadnione, że członkowie zarządu nie otrzymują wynagrodzenia miesięcznego, a co za tym idzie nie zawarto z nimi umów. Uwzględniając jednak ich nakład pracy i zaangażowanie, co przełożyło się na dobre wyniki Spółki, zasadne było wypłacenie jednorazowej nagrody. Wprawdzie art. 4 ust. 1 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń mówi o wynagrodzeniu zmiennym jako wynagrodzeniu uzupełniającym wynagrodzenie stałe, ale wobec wykonywania obowiązków przez zarząd bez pobierania wynagrodzenia w części stałej stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe zastosowano w tym przypadku odpowiednio przepisy o wynagrodzeniu zmiennym.* W rezultacie:

- 1) *Mając na uwadze przesłanki wynikające z uchwały nr 4/2017 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 1 czerwca 2017 r., w tym stabilną sytuację finansową Spółki, gdzie na kolejny rok z rzędu zysk netto przekraczał 1 mln zł, a ponadto obchodzony w roku 2020 jubileusz 5-lecia działalności firmy, Zarząd LOMiRT wystąpił w uchwale nr 1/12/2020 o przyznaniu nagród /.../ Osobiste zaangażowanie i wkład pracy członków Zarządu w rozwój firmy, bezpośrednio było związane z osiągniętymi efektami finansowymi i organizacyjnymi.*
- 2) *Zarząd Spółki, mając na uwadze dobre wyniki Spółki, w tym wypełnienie wskaźników z § 3 ust. 2 uchwały nr 4/2017 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 1 czerwca 2017 r., a w szczególności stabilną sytuację finansową spółki, wypracowanie zysku netto za rok 2021 w wysokości 2,2 mln zł, co stanowiło wzrost o ponad 50% w stosunku do roku poprzedniego, postanowił wystąpić do jedyne go wspólnika z wnioskiem o przyznanie jednorazowe nagrody.*

(akta kontroli str. 27-41, 279-282, 673-720)

NIK nie przyjmuje powyższych wyjaśnień. Po pierwsze zgodnie z § 3 ust. 1 uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 1 czerwca 2017 r. wypłata wynagrodzenia zmiennego (premi) może nastąpić w przypadku wypłaty wynagrodzenia stałego,

⁷³ Zgodnie z ustawą art. 4 ust. 5 o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami: część zmienna wynagrodzenia - wynagrodzenie uzupełniające członków zarządu nie może przekraczać 50% części stałej ich wynagrodzenia (wynagrodzenia podstawowego miesięcznego) w poprzednim roku obrotowym

a po drugie *ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń* w art. 4 ust. 5 określa, że część zmienna wynagrodzenia członka organu zarządzającego, stanowiąca wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki, uzależniona jest od poziomu realizacji celów zarządczych. Wagi celów zarządczych, a także obiektywne i mierzalne kryteria ich realizacji i rozliczenia są ustalane dla poszczególnych lub wszystkich członków organu zarządzającego. W trakcie kontroli nie przedłożono uchwały Zgromadzenia Wspólników dotyczącej przyznania nagród.

4. Umowa udostępnienia zawarta przez Spółkę z Uniwersytetem, obowiązująca od 30 marca 2021 r. do 29 marca 2027 r., nie zawierała zakresu czasowego wykorzystania LOM do celów Uniwersytetu pomimo, że taki wymóg wynikał z umowy partnerstwa i współpracy zawartej 27 listopada 2019 r. przez LOMiRT z BPN-T (§ 3 ust. 24 lit. a). Zgodnie z tym zapisem umowa udostępnienia powinna zawierać m.in. zakres czasowy wykorzystania LOM do celów Uniwersytetu w wymiarze 15 h tygodniowo (przeciętnie 60 h miesięcznie) i 720 h w roku.

Z udzielonych wyjaśnień, wynika że *Umowa udostępnienia /.../ została zestandaryzowana ze wszystkimi pozostałymi umowami udostępnienia, zawieranyymi przez UMB z podmiotami leczniczymi. W żadnej z takich umów, nie określono zakresu czasowego wykorzystania przez UMB pomieszczeń /.../ UMB będąc jednym w 100% udziałowcem LOMiRT zna treść zapisów umowy partnerstwa i współpracy łączącej Spółkę z BPN-T i tym samym zakres czasowy udostępnienia. Zakres ten jest realizowany przez strony umowy udostępnienia. Mimo braku zapisów w umowie udostępnienia Spółka realizuje obowiązki wynikające z umowy z BPN-T.* (akta kontroli str. 357-369, 376-384, 673-720, 750-780)

NIK zwraca uwagę, że w ramach studenckich praktyk zawodowych zrealizowano m.in.:

- od 20 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. 180 godzin, tj. 72 godziny miesięcznie;
- od 20 kwietnia 2021 r. do 30 września 2021 r. 540 godzin, tj. 98 godzin miesięcznie;
- od 23 grudnia 2021 r. do 15 września 2021 r. 660 godzin, tj. 78 godzin miesięcznie.

Tym samym przekroczono zakres czasowy wykorzystania LOM do celów Uniwersytetu określony w umowach partnerstwa i współpracy zawartej z BPN-T, tj. przeciętnie 48 h miesięcznie.

5. Spółka nie przekazała, za okres: od I kwartału 2016 r. do III kwartału 2021 roku (włącznie) za pomocą Systemu Statystyki w Ochronie Zdrowia do Wojewody Podlaskiego kwartalnych informacji o sytuacji finansowej podmiotu leczniczego (typ: MZ-BFA) oraz struktury zobowiązań w poszczególnych podmiotach leczniczych, co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 4 *ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia*⁷⁴.

Z udzielonych wyjaśnień, wynika że *Spółka LOMiRT przedkłada przedmiotowe sprawozdania od IV kwartału 2021, po zwróceniu uwagi przez Właściciela o konieczności składania sprawozdań w teleinformatycznym Systemie Statystyki w Ochronie Zdrowia. Administrator systemu SSOZ po udzieleniu aktywnego dostępu, poinformował, że nie należy uzupełniać wstecznie danych sprawozdawczych, dlatego sprawozdania te nie figurują od momentu podjęcia przez LOMiRT działalności leczniczej.*

(akta kontroli str. 450-465, 673-720)

OCENA CZĄSTKOWA

Zgodnie z dokumentami uzasadniającymi utworzenie spółki celowej LOMiRT planowano w ciągu pierwszych pięciu lat funkcjonowania podmiotu wykonanie 9.700 badań PET/MR, natomiast realnie wykonano o 8.124 badań mniej, realizując zakładane prognozy na poziomie zaledwie 16,2%. Jednocześnie główną działalnością Spółki w badanym okresie było wykonywanie na wysokospecjalistycznym aparacie Biograph mMR zakupionym za 16.536,1 tys. zł przez Miasto Białystok badań MR, których wykonano łącznie 42.134, co stanowiło ponad 96,4% wszystkich zrealizowanych badań. W działalności LOMiRT stwierdzono nieprawidłowości polegające na: [1] nieopracowaniu biznesplanu, pomimo wydatkowania 66,4 tys. zł brutto z tytułu umowy świadczenia usług doradztwa strategicznego i operacyjnego zawartej z podmiotem zewnętrznym obejmującej przygotowanie materiałów do tego celu;

⁷⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1555, ze zm.

[2] niustaleniu, w regulaminie cen świadczonych usług medycznych, w tym systemu rabatowania; [3] nienależnym wypłaceniu dwóm członkom Zarządu premii o łącznej wysokości 94 tys. zł; [4] nieokreśleniu w umowie udostępnienia zawartej z UMB zakresu czasowego wykorzystania LOM; [5] nieprzekazaniu, za okres od I kwartału 2016 r. do III kwartału 2021 roku (włącznie) za pomocą Systemu Statystyki w Ochronie Zdrowia wymaganych sprawozdań.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Efektywność funkcjonowania spółki celowej

2.1. Spółka, w 2015 roku, uzyskała ujemny wynik finansowy netto 417,3 tys. zł, który pokryto z zysków przyszłych lat⁷⁵. W latach 2016–2022 uzyskano dodatni wynik finansowy (zysk netto) wynoszący kolejno 627,3 tys. zł, 145,1 tys. zł, 811,9 tys. zł, 1.759,7 tys. zł, 1.437 tys. zł, 2.199,1 tys. zł i 1.764,3 tys. zł. Zgodnie z uchwałami Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników przyjętymi w latach 2017–2022⁷⁶ każdorazowo zysk pozostawiono, jako niepodzielony, do późniejszej decyzji⁷⁷. (akta kontroli str. 42-102, 503-519)

Koszty całkowite poniesione przez Spółkę w latach 2015–2022 wynosiły kolejno 572,3 tys. zł, 1.102,7 tys. zł, 1.031,7 tys. zł, 1.418,7 tys. zł, 2.302,8 tys. zł, 3.302,6 tys. zł, 4.224,3 tys. zł i 6.299,3 tys. zł. Obejmowały one w szczególności:

- zakup radiofarmaceutyków – koszty wzrosły z 122,3 tys. zł w 2015 roku (stanowiły 21,4% kosztów ogółem), do 379,6 tys. zł w 2022 roku (6% kosztów ogółem) oraz kontrastu do badań MR z 13 tys. zł w 2015 roku (2,3%) do 294,9 tys. zł w 2022 roku (4,7%);
- wynajem pomieszczeń – 163,8 tys. zł w 2015 roku i 221,6 tys. zł w 2022 roku (stanowiły one odpowiednio 28,6% i 3,5% kosztów ogółem);
- zużycie energii elektrycznej – 55,6 tys. zł w 2015 roku i 375,9 tys. zł w 2022 roku (tj. odpowiednio 9,7% i 6% kosztów całkowitych);
- wynagrodzenia – wynosiły od 117,4 tys. zł w 2015 roku do 1.015,6 tys. zł w 2022 roku (w tym pracownicy zatrudnieni na podstawie umów o pracę i umów zlecenie); koszty wynagrodzeń stanowiły odpowiednio 20,5% i 16,1% kosztów ogółem;
- usługi medyczne (pracownicy zatrudnieni na podstawie umów w zakresie świadczenia usług zdrowotnych) – z 18,4 tys. zł w 2015 roku do 1.619,7 tys. zł w 2022 roku (kolejno 3,2% i 25,7% kosztów całkowitych).

Od 2020 roku Spółka ponosiła też koszty usługi serwisowej urządzenia Biograph mMR. Wynosiły one 425,2 tys. zł w 2020 roku oraz po 498,8 tys. zł w latach 2021–2022.

W latach 2015–2022 Spółka zawarła pięć umów z UMB w zakresie praktyk studenckich kierunku Elektrokardiologia, Wydziału Nauk o Zdrowiu, w zakresie rezonansu magnetycznego. Podstawą rozliczeń pomiędzy LOMiRT a UMB były w szczególności sprawozdania z ich realizacji oraz faktury, a przychody uzyskane z tego tytułu wynosiły 67,7 tys. zł i w całości stanowiły koszty wynagrodzenia opiekuna praktyk, zatrudnionego w LOMiRT.

(akta kontroli str. 750-780)

Przychody ze sprzedaży usług w latach 2015–2022 wzrastały i wynosiły kolejno 152,1 tys. zł, 1.828,5 tys. zł, 1.152,5 tys. zł, 2.550 tys. zł, 4.263,7 tys. zł, 4.904,4 tys. zł, 6.609 tys. zł i 8.224,9 tys. zł, jednak były one niższe od prognozowanych (w pierwszych pięciu latach funkcjonowania Spółki) wynoszących odpowiednio: 3.150,0 tys. zł; 7.087,6 tys. zł; 9.920,0 tys. zł 13.025,0 tys. zł i 16.410,0 tys. zł.

Spółka w latach 2015–2019 nie prowadziła odrębnej ewidencji przychodów z tytułu badań PET/MR i MR (poza umowami z NFZ). W latach 2020–2022 przychody uzyskane z realizacji badań wynosiły kolejno:

- z tytułu badań PET/MR 368,8 tys. zł, 837,8 tys. zł i 870,4 tys. zł, w tym badania prywatne stanowiły 82,4 %, 90,9% i 85,8%, a badania realizowane na podstawie umów z Uniwersytetem 17,6%, 6,5% i 8,9%;

⁷⁵ Uchwała Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 02/03/2016 z 15 czerwca 2016 r.

⁷⁶ Uchwała nr 01/03/2017 z 29 marca 2017 r., nr 01/03/2018 z 29 marca 2018 r., nr 01/03/2019 z 29 marca 2019 r., nr 01/03/2020 z 23 marca 2020 r., nr 01/03/2021 z 9 marca 2021 r. i 02/06/2022 z 6 czerwca 2022 r.

⁷⁷ Zgodnie z art. 6 ust. 11 ustawy o działalności leczniczej w spółce kapitałowej, w której Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego lub uczelnia medyczna posiada udziały albo akcje o wartości nominalnej nie mniejszej niż 51% kapitału zakładowego spółki, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – nie mniej niż 51% ogólnej liczby akcji tej spółki, nie wypłaca się dywidendy.

- z tytułu badań MR realizowanych na aparacie Biograph mMR (w tym z tytułu kontraktu z NFZ i badań prywatnych) 4.433,5 tys. zł, 5.610,7 tys. zł i 6.071,2 tys. zł, w tym badania realizowane na podstawie umowy z NFZ stanowiły 67,6%, 72% i 90%, badania prywatne 18,6%, 15,3% i 17%, badania realizowane na podstawie umów z Uniwersytetem 13,8%, 13,1% i 4,1%;
- z tytułu badań MR realizowanych od 2022 roku w USK 1.142,7 tys. zł (13,9% przychodów ogółem)

Przychody z tytułu umowy z NFZ w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2022 r. z tytułu badań MR realizowanych na aparacie Biograph mMR wynosiły kolejno 22,3 tys. zł, 1.193,5 tys. zł, 3.012,4 tys. zł, 2.995,3 tys. zł, 4.040,9 tys. zł i 5.469,7 tys. zł. tj. odpowiednio 1,93%; 46,8%; 70,65%; 61,07%; 61,14% i 66,5% przychodów ogółem Spółki.

(akta kontroli str. 42-102, 499, 503-519)

2.2. W latach 2015–2022 Spółka prowadziła działania i osiągała przychody z tytułu sprzedaży usług medycznych, w tym wykonywania badań PET/MR i MR oraz działalności dydaktycznej (praktyk studenckich). Wykonano łącznie 43.710 badań na urządzeniu Biograph mMR. Liczba zrealizowanych badań wzrosła ze 181 w 2015 roku do 20.830 w 2022 roku. W latach 2015–2019 Spółka wykonywała badania z wykorzystaniem radioizotopu 18F–FDG oraz 18F–Cholina, a w latach 2020–2022 również 18F–FET, 18F Florbetaben i 68Ga–PSMA–11.

W latach 2015–2022 Spółka wykonywała badania PET/MR i MR w ramach 20 projektów (14 dotyczyło badań PET/MR) badawczych⁷⁸ realizowanych przez Uniwersytet, w tym w ramach umów udostępnienia⁷⁹. W przypadku pięciu, koszty radioizotopu (18F–FDG trzy projekty; 18F–Cholina i 18F–PSMA) były wliczone w cenę badania, w dwóch przypadkach koszty radioizotopów – 18F–PSMA i 68Ga–PSMA–11 pokrywał Uniwersytet w kwocie odpowiednio 225,5 tys. zł (44 dawki radioizotopu) i 452 tys. zł (250 dawek), natomiast w siedmiu przypadkach radioizotopy były zapewnione przez firmę Siemens Healthcare Sp. z o.o. w ramach zawartej 16 sierpnia 2016 r. umowy współpracy pomiędzy UMB a firmą Siemens⁸⁰ (radioizotopy były dostarczane do Spółki, a osobą odpowiedzialną za koordynację umowy był pracownik LOMiRT zatrudniony jednocześnie na Uniwersytecie).

(akta kontroli str. 505-510)

2.3. Spółka w latach 2015–2022 nie otrzymywała dywidendy ze spółek, w których działalność była zaangażowana kapitałowo.

(akta kontroli str. 42-102, 503-519)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie efektywność funkcjonowania LOMiRT. Spółka w latach 2016–2022 uzyskiwała dodatni wynik finansowy, który wynosił od 145,1 tys. zł do 2.199,1 tys. zł. Uzyskane przychody ze sprzedaży wszystkich usług (w tym również z tytułu badań MR) w latach 2016–2022 wyniosły 29.685,1 tys. zł, co stanowiło 59,9% planowanych w ciągu pięciu lat od utworzenia Spółki przychodów z badań PET/MR.

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Ustalenie w regulaminie spółki jako podmiotu leczniczego cen świadczonych usług medycznych, w tym systemu rabatowania.
2. Podjęcie w porozumieniu z UMWB jako jedynym współnikiem działań w celu doprowadzenie do zwrotu wynagrodzeń premialnych nienależnie wypłaconych członkom Zarządu w wysokości 94 tys. zł.
3. Renegocjowanie umowy udostępnienia zawartej z UMB w celu określenia zakresu czasowego wykorzystania LOM do celów Uniwersytetu.

⁷⁸ Według wykazu sporządzonego przez Uniwersytet.

⁷⁹ W ramach tych umów wykonano 183 badania, których łączny koszt wynosił 171,6 tys. zł (obejmował koszty materiałów oraz radioizotopów).

⁸⁰ Dostawcą radioizotopów był Synektik S.A.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania
NIK o sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 18 sierpnia 2023 r.

Kontroler:

Beata Palinowska
główny specjalista kontroli państwowej

p. o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

...../.....
podpis

...../.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

p. o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis